

การแสวงหาความช่วยเหลือของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ก่อนเข้ารับการรักษา
ที่คลินิกวัณโรค โรงพยาบาลสมุทรปราการ

HELP-SEEKING OF NEW PULMONARY TUBERCULOSIS PATIENTS BEFORE
ATTENDING TO TUBERCULOSIS CLINIC OF SAMUTPRAKAN HOSPITAL

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

พ.ศ. 2556

วิทยานิพนธ์ การแสวงหาความช่วยเหลือของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ก่อนเข้ารับ
การตรวจรักษาที่คลินิกวัณโรค โรงพยาบาลสมุทรปราการ
Help-seeking of New Pulmonary Tuberculosis Patients before
Attending to Tuberculosis Clinic of Samutprakan Hospital

ชื่อนักศึกษา นางสาวชญพร ปานสุวรรณ
รหัสนักศึกษา 514013
สาขาวิชา การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
ปีการศึกษา 2555

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต เมื่อวันที่
14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์อิสยา จันทร์วิทยานุชิต)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ดั่งแพง)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ปิ่นททัย ศุภเมธพร)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชณี นามจันทรา)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์)

วิทยานิพนธ์	การแสวงหาความช่วยเหลือของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ก่อนเข้ารับ การตรวจรักษาที่คลินิกวัณโรค โรงพยาบาลสมุทรปราการ Help-seeking of New Pulmonary Tuberculosis Patients before Attending to Tuberculosis Clinic of Samutprakan Hospital
ชื่อนักศึกษา	นางสาวชญพร ปานสุวรรณ
รหัสนักศึกษา	514013
สาขาวิชา	การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์แสวงหาความช่วยเหลือของผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ ก่อนเข้ารับการตรวจรักษาที่คลินิกวัณโรค โรงพยาบาลสมุทรปราการ ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพรรณนา ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ 14 ราย ที่เข้ารับการรักษาที่คลินิกระหว่างเดือนสิงหาคม 2555 ถึงมกราคม 2556 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการบันทึกเทป นำข้อมูลที่ได้มาถอดความแบบคำต่อคำ และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการของ Colaizzi (1978)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยวัณโรคมีการแสวงหาความช่วยเหลือก่อนมารับการตรวจรักษาที่คลินิกตามลักษณะอาการที่เกิดขึ้น การแสวงหาความช่วยเหลือแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) ระยะมีอาการเจ็บป่วยธรรมดา คล้ายหวัด : ผู้ป่วยรับรู้ว่ามีความเจ็บป่วยไม่รุนแรง และแสวงหาความช่วยเหลือด้วยการดูแลตนเอง และปรึกษาคนใกล้ชิด ร้านขายยา และคลินิก เพื่อบรรเทาและรักษาอาการ 2) ระยะมีอาการเรื้อรัง ไม่หาย และรบกวนการดำเนินชีวิตประจำวัน : ผู้ป่วยเริ่มตระหนักว่ามีความเจ็บป่วยที่ไม่ธรรมดา ยังคงแสวงหาความช่วยเหลือด้วยการดูแลตนเอง ปรึกษาร้านขายยา และคนใกล้ชิด เพื่อบรรเทาและรักษาอาการ ร่วมกับแสวงหาความช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนทางด้านอารมณ์และสังคม และบางส่วนก็แสวงหาความช่วยเหลือเพื่อค้นหาสาเหตุและรับการรักษาจากโรงพยาบาล และ 3) ระยะมีอาการรุนแรง น่ากลัว : ผู้ป่วยรับรู้ว่าตนเองมีความเจ็บป่วยที่ฉุกเฉิน ต้องเข้ารับการรักษาอย่างเร่งด่วน ในระยะนี้ ผู้ป่วยทุกรายจะแสวงหาความช่วยเหลือจากโรงพยาบาล สภาพการณ์ที่สนับสนุนการไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลของผู้ป่วย ประกอบด้วย ลักษณะอาการที่เรื้อรังและ / หรือมีความรุนแรง ความรู้เกี่ยวกับวัณโรค แรงสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง สิทธิการรักษา และระยะทางจากบ้านถึงสถานบริการ ส่วนสภาพการณ์ที่ส่งผลให้การไป

รับการรักษาที่คลินิกวัน โรคล่าช้า คือ อาการแสดงของโรคที่ไม่รุนแรง ความรู้สึกลัวจะเป็นโรค ร้าย และกลัวการไปโรงพยาบาล และปัญหาค่าใช้จ่ายหรือสิทธิในการรักษา

การศึกษาครั้งนี้ทำให้เข้าใจการแสวงหาความช่วยเหลือของผู้ป่วยก่อนมารับการรักษาที่ คลินิกดีขึ้น ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ออกแบบแนวทางในการค้นหาและคัดกรองผู้ป่วยวัน โรค ปอดในชุมชน

คำสำคัญ : การแสวงหาความช่วยเหลือ วันโรคปอด

Thesis Title	Help-seeking of New Pulmonary Tuberculosis Patients before Attending to Tuberculosis Clinic of Samutprakan Hospital
By	Miss Thanyaporn Pansuwan
Identification No.	514013
Degree	Master of Nursing Science (M.N.S)
Major	Community Nurse Practitioner
Academic Year	2012

ABSTRACT

The purpose of this study was to explore help-seeking experience of newly pulmonary tuberculosis patients before attending to tuberculosis clinic, Samutprakan Hospital. Descriptive qualitative research method was applied for the study. Participants were 14 newly pulmonary tuberculosis patients who received treatment from the clinic during August 2555 to January 2556. Data were collected through in-depth interview and tape recorded. The interviews were transcribed verbatim and analyzed by applying Colaizzi's method (1978)

Findings revealed that tuberculosis patients sought helps and treatments before attending to hospitals in accordance with perceptions of their symptoms. The help-seeking consisted of 3 phrases including 1) having common illness like common cold : Patients perceived they had no more serious illness, and sought help through practicing self-care and consulting close persons, drugstore and private clinic for alleviating and treating symptoms 2) having chronic symptoms and troubles in daily living : Patients began to feel their illness was uncommon. Some patients still practiced self-care and consulted drugstore and close persons for alleviating and treating symptoms as well as for social and emotional support. Some sought help for investigation and treatment from hospitals and 3) having severe and aggressive symptoms : Patients perceived they had emergency illness and required urgent care. Within this phrase, all patients attended hospitals for seeking appropriate treatment. Conditions which had influences on attending hospitals included perception of chronic and / or severe symptoms, knowledge about tuberculosis, social support, medical card (or type of health insurance), and distance between home and hospital. Perception of having common symptoms, feeling of fear to have terrible illness or attending

hospitals, and treatment expenditure / or a lack of health insurance were conditions affecting patients to delay in attending tuberculosis clinic.

This study provided better understanding about help-seeking of pulmonary tuberculosis patients before attending to hospital. Findings can be used to tailor an effective guidance for searching and screening tuberculosis patients in the community.

Keywords : help-seeking pulmonary tuberculosis

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากคณะบุคคลต่อไปนี้ ขอกราบ
ขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ปิ่นหทัย ศุภเมธพร ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่ายิ่ง ในการให้คำแนะนำ
และคำปรึกษา โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยทั้งในและนอกเวลาราชการแก่ผู้วิจัย รวมทั้งช่วย
ตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการศึกษาในทุกขั้นตอนด้วยความเอาใจใส่ตลอดระยะเวลา
ที่ศึกษา พร้อมกระตุ้นเตือนและให้กำลังใจอันดียิ่งแก่ผู้วิจัยเสมอมา จนกระทั่งการศึกษานี้สำเร็จลง
ด้วยดี ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณานี้และขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนี้ นามจันทรา รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ค้างคอง ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ
คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์ทุกขั้นตอนของ
การดำเนินการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้
ระหว่างการศึกษา

ขอขอบพระคุณ นางพิมพ์พันธ์ คุปต์นิริตติยกุล ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูล และ
อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล นายต่อศักดิ์ เกตุนาถ ที่กรุณาให้
ความช่วยเหลือด้านข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ขอขอบคุณผู้ป่วยวัณโรคทุกท่านที่นอกจากจะให้ความ
ร่วมมือในการวิจัยแล้ว ยังเปิดโลกทัศน์ มุมมองแห่งการเรียนรู้และทำให้เข้าใจชีวิตในอีกแง่มุมหนึ่ง
แก่ผู้วิจัยอีกด้วย

ท้ายที่สุด ขอขอบคุณครอบครัวที่ได้ให้ความรัก กำลังใจที่ดี และเพื่อน ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนาม
และความช่วยเหลือที่ให้แก่ตลอดมา ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุด และเจ้าหน้าที่ของบัณฑิต
วิทยาลัยทุกท่านสำหรับคำแนะนำ ความช่วยเหลือและไมตรีอันดียิ่งตลอดการศึกษา หากคุณงาม
ความดีและสิ่งที่เป็นประโยชน์ทั้งหลาย อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ขอมอบแด่คณาจารย์ทุกท่าน
และบุคคลที่กล่าวถึงข้างต้น ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานและการดำเนินชีวิตต่อไป

ธัญพร ปานสุวรรณ